

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШΙΑ

ГОДИНА СХVII, БРОЙ 15

СОФИЯ, 1-31 АВГУСТ 2016 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.synodalpressbg.blogspot.bg, www.bg-patriarshia.bg

ДУХОВЕН ЖИВОТ

Даже и Христос е пребивавал в послушание към майка Си

Татарски принц – пръв изумен на Кожеозерския манастир

Стр. 7

ЮБИЛЕЙ

СВ. ЙОАН РИЛСКИ, гр. Рилск и почитта към българския светец в Русия

Стр. 5

ПОКЛОННИЧЕСТВО

ОТВЪД ГРАНИЦИТЕ – в манастира на свети Йоаким Осоговски

Стр. 8

1070 ГОДИНИ ОТ УСПЕНИЕТО НА СВ. ЙОАН РИЛСКИ

Патриаршеско и синодално послание

Всебългарски светилник!

Като се пресели от земята на твоето отечество, ... ти се възкачи на планината и като стълб се въздигна до небесата, наставлявайки човеците по пътя на спасението.

Затова и се весели в земята на кротките, преподобни наши отче Йоане!
(Седален, гл. 5)

Възлюбени в Господа братя и сестри, чеда на светата ни Църква,

В деня, когато честваме 1070-годишнината от успението на дивния Рилски светец и чудотворец Йоан, се обръщаме към всички вас с архиепископско послание за мир и общение в Светия Дух и с призив за усърдна молитва към Бога и към всички Негови светци, сред които по-ярко от слънцето сияе всебългарският покровител и всегласен небесен ходатай – преподобният наш отец Йоан.

На този ангел в плът, служител Господен и събеседник на ангелите, както още в далечните столетия го бе нарекъл признателният ни православен народ, днес отдаваме и ние нашата почит и молитвено преклонение, заедно с нашата в Господа любов. На неговия пречист образ днес възнасяме неръководни венци и достойна похвала, защото чрез него

се прослави на небесата и на земята и в него се утвърди във вярата и благочестието целият наш православен род. Затова и до днес православна България сизира в него своя най-верен наставник по Божия път и своята най-надеждна опора в дните на изпитания. Затова и до днес на този духовен, благоверен и христовлюбив човек, който се боеше от Бога и Му служеше със страх (Народно житие), се отдава онази чест, която всеки християнски народ дължи на своите, родили го в Господа предци.

А тъкмо такъв беше чудният Йоан – аскетът и молитвеникът, богоподражателят и победител на всяко изкушение, многоплодна лоза, украшение на пустинята и слава на българския род. В негово лице нашите предци намериха онзи така нужен образец и онова светило, което се слага нависоко, навърх планина, за да разпръсква светлината си навсякъде (Мат. 5:14); онзи светилник, от който толкова много имаха нужда страдащите някога в мрака на езическите суеверия, а отскоро покръстени наши прадеди, за които с така искрена любов той пише в своя Завет:

Новопросветените люде от единокръвния свой народ утвърждавайте

На стр. 4

„Всебългарски светилник! Всеправославно Божие светило!“, с такива думи за 1070-и път бе прославен Великият подвижник от светата Рилска пустиня. Преподобният Йоан събра заедно стотици православни християни, монаси, духовници, митрополити – членове на СВ. Синод на БПЦ-БП, волаве с Негово Светейшество Българския патриарх Неофит, както и представители на Поместни православни църкви.

Тържествата по повод кръмата годишнина на един от най-великите и познати български светии започна на 17 август, когато в ставропигиалния ни Рилски манастир, основан от св. Йоан Рилски, се събраха десетки духовници от близо и далеч.

В 20,00 ч. започна Всенощното бгение, което бе възглавено от Бранички епископ Григорий, викарый на Софийския митрополит. Заедно с него съслужиха духовници от цялата страна, както и манастирското братство. Молитвено участие взеха Негово Светейшество патриарх Неофит, митрополитите: Ловчански Гавриил, Доростолски Амвросий, Западно- и Средноевропейски Антоний, Неврокопски Серафим и Русенски Наум, както и епископите: Агрианополски Евлогий – изумен на Рилската св. обител, Велички Сионий – изумен на Троянската св. обител, Бранички Григорий, Главинишки Йоан, Белоградчишки Полкарп – викарый на Видинския митрополит, архим. Герасим – главен секретар на СВ. Синод, архим. Симон – изумен на Бачковския манастир, архим. Филип Василев – представител на Руската православна църква у нас, ставрофорен иконом Нелуд Опря – представител на Румънската православна църква у нас, свещеници и монаси от цялата страна, както и гости от съседна Гърция. Гости от Поместните православни църкви също взеха молитвено участие. На бгението имаше представители от Александрийската, Йерусалимската, Руската, Грузинската, Сръбската патриаршия, както и от Полската архиепископия. Бгението завърши в 2,30 часа.

На следващия ден, 18 август, под звука на празничния камбанен звън, в манастирския храм бе посрещнат Негово Светейшество патриарх Неофит, който възглави празничната св. Литургия. Заедно с Негово Светейшество съслужиха митрополити-членове на СВ. Синод, епископи на БПЦ, както и представители от Поместните православни църкви: Нилополски митрополит Геннадий – Александрийска патриаршия,

На стр. 4

ХРОНИКА

България

Тържествена Литургия и литийно шествие в Троянския манастир за Успение Богородично

„Ние винаги сме имали Божията Майка за крепка наша застъпница, бърза помощница, която във вековната история на Църквата е показвала чрез множеството чудеса голямата си любов към човечеството“, каза в словото си светейшият патриарх Неофит след края на тържествената св. Литургия, която той възглави, в Троянската св. обител.

По повод празника на съборния храм, **15 август**, в древния манастир се стекоха хиляди поклонници още от рано сутринта. С празнична полунощница започнаха тържествените богослужебни последования – утринна и св. Литургия. В тайнството Евхаристия с Негово Светейшество съслужи: Ловчанският митрополит Гавриил, Западно- и Средноевропейският митрополит Антоний, Бранички епископ Григорий, викарий на Софийския митрополит, Месемврийски епископ Яков, архим. Герасим, гл. секретар на Св. Синод, братя на св. обител и духовници от страната.

По време на богослужението дойде и министър-председателят Бойко Борисов, който взе благословение първо от Божията Майка, като се поклони пред нейния чудотворен образ, а след това и от първоиерарха на БПЦ. Специално за празника бяха дошли и псалти от гр. Прилеп, Македония.

В края на богослужението патриарх Неофит се обърна към събралото се

множество със слово: „В днешния празничен ден Божията Майка сияе в божествената слава на своето дивно Успение. Света Богородица ни събира, за да възпеем тази толкова необикновена и единствена по своята същност кончина, която преобрази земната природа, измени естествения закон и донесе небесна надежда“.

Патриарх Неофит каза още, че света Богородица ни призовава, дава сила на нашия устрем към тази божествена вечност, където е истинското жилище на всички онзи, които търсят единението с нейния Син и Бог наш Иисус Христос. „Ние винаги сме имали Божията Майка за крепка наша застъпница, бърза помощница, която във вековната история на Църквата е показвала чрез множеството чудеса голямата си любов към човечеството“, каза още той.

Игуменът на манастира – Велички еп. Сионий, също се обърна със слово към Негово Светейшество и гостите на манастира: „Молим Всеподателя

Бога постоянно и всекидневно за здраве, успех и благоденствие на Ваше Светейшество, на благодатните митрополити, архиепери, духовници и православни християни в страната и извън нея“.

Епископ Сионий каза още, че той и братството на обителта се радват на голямото внимание от страна на християните, което ги укрепява духовно и им дава сили, и ги кара да бъдат по-бдителни и по-усърдни в молитвата.

По традиция бе извършено и литийното шествие с чудотворната икона на Божията Майка – „Преручица“, в което се включиха стотици.

За поредна година в навечерието на празника в Троянския манастир бе отслужено и специалното последование, което се полага да се извършва на този ден – Опело Богородично. Вечерните богослужби бяха оглавени от преосвещения Бранички епископ Григорий, който е бивш игумен на Троянската света обител.

Ангел КАРАДАКОВ

Всенощно бдение в Бачковския манастир за Успение Богородично

Великият празник на завършването на Майката при Сина, на въззаряването на Владичицата небесна на ангелосонения й трон, на Застъпницата и надежда наша в деня на Съда, бе тържествено и славно отпразнуван, молитвено и богослужебно, от цялото манастирско братство под ръководството на високопреподобния игумен – архимандрит Симон, и православния народ, изпълнил обителта.

В пение и преклонение двадесет псалти огласяваха храма, та със звуците на ангелоподобното си пение да изправят пътя до престола й небесен и да измолят оттам благословение и покровителство за целия православен български народ.

За трета поредна година всенощното бдение на **14 август** започна с Малка вечерня и Девети час. В 20,00 ч., получили благословията на игумена, певците наченаха „надпяването“ между левия и десния клирос. Колонопредклонно пред Бачковската чудотворна икона на Майката Господня и покровителка на манастира бе отслужен молебният канон. Последваха петохлобие и по примера, даден ни от светите апостоли – опело на „Успалата“. Специално за празника певците Димитър Арнаудов и Щерю Паспалев изработиха художествено оформено коливо с образа на св. Богородица.

След опелото започна литийното шествие с копие то на чудотворната икона (с цел по-доброто му опазване оригиналът вече не се изважда), като пред манастира бе направен и молебен за здраве и отминаване на бедствията за целокупния български народ. В ранните часове на **15 август** започна св. Литургия за празника Успение Богородично. Всенощното бдение завърши по изгрев с празничен водосвет в двора на манастира и с лития.

В богослуженията взеха участие игуменът на Гигинския манастир йером. Никанор и секретарят на Русенска митрополия дякон Орлин. През цялото време бдението премина с молитвено участие на православни българи, дошли от цялата страна в изпълнение на поклонническото си посвещение.

Стамен ПЕПЕЛИШЕВ

Честване на преп. Йоан Рилски в град Пловдив

18 август е денят, когато чествуваме 1070 години от Успението на дивния Рилски светец и Чудотворец, преподобния небесен покровител и застъпник на българската земя свети Йоан.

Негово Високопреосвещенство Пловдивският митрополит Николай възглави архиерейската света Литургия в храма, посветен на този велик Божий угодник, в град Пловдив.

С архиерей съслужи: Знеполският еп. Арсений – викарий на Пловдивския митрополит, свещеноиконом Виктор Христов – епархийски духовен надзорник, свещеноиконом Деян Стоенчев – духовен надзорник при Пловдивска митрополия, свещеноиконом Кристиан Садаков – председател на храм „Св. Йоан

Рилски“, митрополитският дякон Ангел Ангелов и дякон Стоян Стоянов.

Песнопенията изпълни митрополитският хор „Св. ап. Ерм“ с диригент протопсалт Георги Радев.

На богослужението присъстваха кметът на район „Северен“ Ралйо Радев и христолобиви миряни, които отпразвиха благодарности и молитви към онзи, който повече от десет века закриля Отечеството ни и българския народ.

В края на светата Литургия архипастирът на Пловдивска епархия митрополит Николай прочете Патриаршеското и синодално послание по повод 1070 години от Успението на преподобния Йоан Рилски Чудотворец.

Пловдивска митрополия

Свето-Йоановото Успение бе отбелязано в параклиса „Св. Йоан Рилски“ на Витоша

В памет на св. Йоан Рилски Чудотворец, 1070-годишнината от Успението на когото чествуваме на **18 август**, във високопланинския параклис „Св. Йоан Рилски“, близо до хижа „Кумата“, над София, бяха отслужени празнична св. Литургия и водосвет. Те бяха извършени от о. Радко Иванов (столичен храм „Св. вмчк Пантелеймон“, кв. „Бояна“) и от о. Николай (столичен храм „Св. вмчк Димитър“).

Параكليът „Св. Йоан Рилски“ е наречен „високопланински“, тъй като е построен на 1745 м надморска височина и засега е единственият храм в България, издигнат на толкова високо надморско равнище. Той е постро-

ен на място, където са преносували мощите на светца, когато за последен път са пренесени от Търново в Рилския манастир.

Присъстващите на службата отправят специална просба към православните християни да

възнесат към Бога и Неговия угодник св. Йоан Рилски молитва за здраве на предстоятеля на параклиса, ик. Васил Ралков.

Св. Йоане Рилски Чудотворче, моли Бога за всички нас!

Амин.

Аспарух КОЕВ

Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ отбеляза летния си храмов празник

Летния си храмов празник отбеляза на **30 август** Патриаршеският ставропигиален храм-паметник „Св. Александър Невски“. В деня, когато чествуваме тържественото пренасяне мощите на светеца от император Петър Велики в Санкт Петербург и полагането им в построената в негова памет Александровска лавра, светата Литургия бе възглавена от Негово Преосвещенство Бранички епископ Григорий, викарий на Софийския митрополит.

С епископ Григорий съслужи: Маркианополски епископ Константин, архим. Герасим, главен секретар на Св. Синод, архим. Филип (Василцев) – представител на Руската патриаршия в София, ставр. ик. Нелуц Опря – представител на Румънската патриаршия, и столично свещенство.

По време на причастния канон проповед за празника на благоверния княз Александър Невски произнесе протодякон Александър Нешев, а в края на богослужението епископ Григорий изрази

надежда, че по молитвите на чествания светия – на когото е наречена патриаршеската ни катедрала, Божието благословение винаги да бъде с всички православни българи.

Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит взе молитвено участие в празничната богослужба и в края на литургията отправи патриаршеското си благословение към богомолния народ.

Десетки християни се причастиха и бяха помазани за здраве и благословение с осветен елей.

ЦВ

Честване паметта на свети свещмък Симоон Самоковски

В празничния за гр. Самоков ден – **21 август** – бе отслужена архиерейска св. Литургия, предстоявана от Негово Преосвещенство Бранички епископ Григорий, викарий на Софийския митрополит. В съслужение участваха ик. Ангел Ангелов, протосингел на Софийска свята митрополия, архиерейският наместник на Самоковска духовна околия – свещеник Михаил Колев, и духовници от околната.

В края на литургията Негово Преосвещенство даде офисия „протойерей“ на архиерейския наместник Михаил Колев.

Свети свещеномъченик Симоон (Стефан) Самоковски и Софийски се чества на 21 август. Един от 9-те софийски светици. Покровител на Самоков. Образът му за пръв път е рисуван на стенопис от самоковския зограф Никола Образописов през 70-те години на XIX в.

Светското име на Симоон Самоковски е Симоон Попович. Мястото и датата на раждането му са неизвестни.

Симоон става Самоковски митрополит на 28 август 1734 г. В Самоков по това време се служи единствено в малката средновековна Бельова църква и затова, поради липса на голям храм в града, фактическото седалище на митрополит Симоон е Дупница.

По време на Руско-Австро-турската война (1735-1739), подкрепян от висши духовници, включително от сръбско-българския Ипекски патриарх Арсений IV, в чийто диоцез тогава влиза Самоковска епархия, митрополитът става началник и предводител на един заговор срещу османската власт, известен като въстание на архиерейте в Софийско и Самоковско. Център на заверата е манастирът „Св. Спас“, над софийското село Долни Лозен, дълбоко в Лозенската планина.

Турците узнават за съзаклятието и в края на юли и началото на август 1737 г. по заповед на Али паша Кюпрюлюоглу, командващ турските войски на австрийския фронт, като превантивна репресивна мярка са избиги към 350 софийски граждани, свещеници, монаси и хора от околните села. Към 20 юли митрополитският дом е разбит и ограбен, владиката е вързан от турците в Дупница, окован и хвърлен в тъмница, където тежко е измъчван 23 дни. Към 18 август самоковският митрополит, с изтръгната брада и коса, шелият в кръв и рани, във вериги, с железни топузи на краката, е докаран в София. Затворен е в турските казарми (където по-късно бива хвърлен и Левски), измъчван и насилван да се потурчи в продължение на още три дни. След показана твърдост е съден като главен организатор и водач на заверата срещу султана и по заповед на Али паша е обесен в София на 21 август 1737 г. зад църквата „Света София“, където след години е вдигната и бесилката на Васил Левски.

Има много приписки за чудото, станало при обесването му – първо бесилката се счушила, после възето се скъсало, но го бесили трети път и той издържал. Видал три дни на възето, докован то отново се скъсало. Страхувайки се от преклонението и упованието в още един български герой и софийски светец-мъченик, Али паша забранил Симоон да бъде погребан в София и тялото му без много шум бива пренесено в Самоков.

Мощите на светеца са намерени в Бельова църква, когато през 1994 г. при разкопки археологът Веселин Хаджидангелов открива в притвора, вляво зад вратата, гроб с останки от костите му, евангелие, митрополитски жезъл и златоткани архиерейски одежди. Известна е и една саморъчно оставена от св. Симоон Самоковски в ръкопис на Рилския манастир бележка, съобщаваща за неговото посещение там и написана на хубав български език, с красив почерк и подпис.

След 2000 г. е установено, че митрополит Симоон Самоковски е канонизиран като мъченик за вярата. Той е тачен, а днес и прогласен, за покровител на град Самоков. Датата на обесването му, 21 август, се отбелязва с почести и е обявена за Ден на града.

Станислава КЪОСЕВА

ДОКУМЕНТИ

ПИСМО на КПО при СВ. СИНОД относно нормативните документи, касаещи религиозното образование в училище

На свое разширено заседание, проведено на 10 август 2016 г. и оглавно от Негово Високопреосвещенство Ловчанския митрополит Гавриил, Културно-просветният отдел (КПО) при Св. Синод разгледа влезлия в сила от 1 август т.г. Закон за предучилищното и училищното образование. По отношение на религиозното образование в българското училище бяха отчетени редица несъответствия между действителните държавни нормативни документи, което отново поставя учебния предмет „Религия“ в неравносигурно положение и затормозява неговото практическо приложение и развитие.

Във връзка с това ръководителят на КПО Ловчански митрополит Гавриил отправи официално писмо, адресирано до г-жа Меглена Кунева – министър на образованието и науката, г-жа Мая Манолова – омбудсман на Р България и г-жа Цеца Цачева – председател на 43-то Народно събрание. В писмото се казва следното:

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ОМБУДСМАН,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НС,

С влизане в сила на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), поставяме на Ва-

шето внимание, във връзка с чл. 76, ал. 4 и 5 и чл. 22, ал. 2, т. 8, въпроса за необходимостта да бъде разработен държавен образователен стандарт за религиозното образование.

Направеният от нас анализ между влезлия в сила от 1.08.2016 г. Закон за предучилищното и училищното образование и действащата Инструкция №2 от 23.06.2003 г. за провеждане на обучението по учебен предмет „Религия“ показва противоречия в статута, осигуряването и практическото приложение на предмета „Религия“.

Статутът му съответства на статута на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, но за предмета „Религия“ няма предвиден държавен образователен стандарт. Св. Синод не би желал за пореден път да се проявява дискриминация към предмета „Религия“ и вместо чрез държавен образователен стандарт неговата учебна документация да се разработва на нивото на пониската нормативен акт – инструкция, и на концепция. Това представлява противоречие при положение, че чл. 76, ал. 4 указва, че учебният предмет „Религия“ се осъществява при условията и по реда на Закона за предучилищното и училищното образование.

Бихме искали да обърнем Вашето внимание и

върху въпроса за изработването на учебни програми по учебния предмет „Религия“. Доколкото в чл. 76, ал. 7 на ЗПУО е заложено учебните програми по „Религия“ да се утвърждават от Министъра на образованието и науката, считаме, че без изработването им на базата на държавен образователен стандарт по „Религия“, а само на базата на концепция, това също дискриминира предмета и ограничава неговата реализация.

При положение, че учебните програми по „Религия“ трябва да бъдат одобрени от Министъра на образованието въз основа на чл. 82, ал. 4 и чл. 82, ал. 4 в разширената подготовка (в която попада обучението по „Религия“, чл. 89, ал. 2) на гражданска общообразователната подготовка, а Религията не е част от общообразователните учебни предмети, тогава на базата на какво ще бъдат изготвени тези учебни програми? Това още веднъж доказва, че се проявява дискриминация към учебния предмет „Религия“ и не се изпълняват заложените в Закона нормативни изисквания за неговото практическо реализиране.

Също така, отправяме запитване във връзка с чл. 83, ал. 3, 5 и 6 на ЗПУО: към кой от двата профила „Хуманитарни науки“ или „Обществени науки“ предметът „Религия“ принадлежи

и дали той ще бъде включван като един от профилиращите учебни предмети?

Съобразно гореизложеното, очакваме Вашия експертен отговор по належащите действия за спазване на Закона и хармонизиране на действащите нормативни документи с оледначалото на новата учебна 2016/2017 година и настояваме за следното:

– да се изработи държавен образователен стандарт (ДОС) за обучението по „Религия“ от 1. до 12. клас във връзка с чл. 22, ал. 8, т. 5 или т. 8 на ЗПУО;

– да се съставят учебни програми за обучението по „Религия“ от 1. до 12. клас (в съответствие с чл. 82, ал. 4 на ЗПУО и чл. 9 на Инструкция №2 от 23.06.2003 г. за провеждане на обучението по учебен предмет „Религия“);

– да се осигурят учебници и учебни помагала за обучението по „Религия“ от 1. до 12. клас (в съответствие с чл. 154, ал. 3 на ЗПУО и чл. 9 и чл. 10 на Инструкция №2 от 23.06.2003 г. за провеждане на обучението по учебен предмет „Религия“).

Призоваваме над Вас Божие благословение.

† **Ловчански митрополит ГАВРИИЛ**

Ръководител на Културно-просветния отдел при Св. Синод на БПЦ-Българска Патриархия
11. 08. 2016 г.

Съболезнования по повод жертвите на бедствието в района на Скопие и катастрофалното земетресение в Италия

Жертвите на бурята и наводненията, връхлетели Скопие и района на македонската столица, вече надхвърлиха 20 души, десетки са пострадалите. Освен безценните човешки жертви бедствието нанесло и сериозни материални щети. По този повод Негово Светейшество Българският патриарх Неофит изрази съболезнованията си към президента на страната Георге Иванов. В писмото се казва:

Ваше Превъзходителство,
С тревога и болка приехме вестта за бедствието, връхлетяло Скопие и околността, причинило тежки материални щети и взело безценни човешки жертви.

Ние не можем да останем безпричастни към сполетялата ви скръб и като изразяваме най-дълбоко съчувствие към близките на загиналите и всички пострадали от наводненията, молим всемилостивия Бог, в Чиято

Жертвите на опустошителното земетресение, сполетяло Централна Италия на 23-ти срещу 24 август, вече надхвърлиха 240 души, стотици са ранените и пострадалите от природната стихия, огромни са и материалните щети. Негово Светейшество Българският патриарх Неофит изпрати своите съболезнования по този повод до президента на Италия г-н Серджо Матарела. В писмото се казва:

Ваше Превъзходителство,
С тревога и болка приехме вестта за разрушителното земетресение, сполетяло Централна Италия и за нарастващия брой загинали, ранени и безследно изчезнали хора. Жертва на природната стихия станаха стотици жители на Италия и ние не можем да останем

власт са природните сили, да прояви Своята велика милост към Своите създания, да прости прегрешенията на отишлите си внезапно от този свят и ги всели в селенията на праведните!

С непоколебима вяра в премъдрия Божий промисъл, милост и любов, отправяме молитви към Всепогателя Бога – „Отец на милосърдието и Бог на всяка утеха, Които ни утешава при всяка наша скръб“ (2 Кор. 1:3-4), да даде утеха на всички скърбящи и скорошно възстановяване на пострадалите, да залечи причинените рани и щети със Своята любов и да запази от всяко зло и напаст македонския народ!

07. 08. 2016 г.
София

С уважение,
† **НЕОФИТ, Патриарх Български**

безразлични към сполетялата ви скръб.

Като изразяваме най-искрени съболезнования към близките на загиналите и всички пострадали от земетресението, молим Бога – „Отец на милосърдието и Бог на всяка утеха, Които ни утешава при всяка наша скръб“ (2 Кор. 1:3-4), да даде утеха на всички скърбящи, скорошно възстановяване на пострадалите, да залечи причинените рани и щети, които понесе италианският народ и да го пази от всяко зло и напаст!

25. 08. 2016 г.
София

С уважение,
† **НЕОФИТ, Патриарх Български**

1070 ГОДИНИ ОТ УСПЕНИЕТО НА СВ. ЙОАН РИЛСКИ

Всебългарски светилник!

От стр. 1
 Филадельфийски митрополит Венедикт – Йерусалимска патриаршия, Нарян-Марски и Мезенски епископ Яков – Руска патриаршия, Зугдидски и Цаишски митрополит Герасим – Грузинска патриаршия, Врански епископ Пахомий – Сръбска патриаршия, Горлицки епископ Паисий – Полска архиепископия.

По време на причастния канон архим. Герасим прочете Патриаршеското и синодално послание по повод кръглата годишнина от Успението на дивния Божий угодник Йоан. В него се казва: „На този ангел в плът, служител Господен и събеседник на ангелите, както още в далечните столетия го бе нарекли признателният ни православен народ, днес отдаваме и ние нашата почит и молитвено преклонение, заедно с нашата в Господа любов. На неговия пречист образ днес възнасяме нъркаторни венци и достойна похвала, защото чрез него се прослави на небесата и на земята и в него се

утвърди във вярата и благочестието целият наш православен род. Затова и до днес православна България съзира в него своя най-верен наставник по Божия път и своята най-надеждна опора в дните на изпитания...
 В края на причастната служба патриарх Неодит се обърна с кратко слово към събралите се стотици християни. Той каза: „Слава Богу за великия празник, с който ни удостои днес св. Йоан Рилски. Той всякога е бил духовен закрильник на българския народ. Радавя се, отец наш Иоане Рилски Чудотворче, всебългарски светилник, всеправославно Божие светило, нетленно Божие кандило! Да остане и занаяд във вековете неговата светла памет, която днес така тържествено празнуваме!“

Празничната Литургия завърши с многолетствие, а на християните бяха раздадени за благословение икони с lika на св. Йоан Рилски.

Ангел КАРАДАКОВ

В Санкт Петербург, столицата на царска Русия, се намира един манастир – светият Йоановският женски староригилен манастир, основан в края на XIX в. от св. Йоан Кронщадски, чийто мощи се покорят в манастира днес, и посветен на св. Йоан Рилски – небесния покровител на Кронщадския чудотворец.

Йоановски манастир, Санкт Петербург

Нормално е Рилският чудотворец да е почитан в съседните ни страни – Сърбия, Македония, Гърция, но в далечна Русия, където има не един храм посветен на него, е учудващо.

Как започна всичко?
 Най-ранното писмено свидетелство за св. Йоан Рилски в руските земи, представява отреденото му място в месецослов, от края на XIII и началото на XIV в., добавен към Галицкото евангелие. Според руските изследователи този факт съвсем не свидетелства за някакво общонародно почитание към Рилския светец в югозападните руски княжества, а е плод на връзките между българската и галицката държава, тъй като месецословът е препис от българския месецослов към Търновското евангелие от 1273 г. Паметта на свети Йоан Рилски започнала да се чества в Русия (предимно на северо-изток) по-особено в края на XIV и началото на XV век.

За това способствала епохата на „второто южнославянско влияние“, както е наречено в Русия преселението на множество български книжовници и духовници, след падането на Търновското царство под османско иго през 1393 година.

Писмените доказателства се намират в месецословите към Псалтира на св. Кирилан Киевски (българин по произход), както и в мнемоничните, псалтирите, Йерусалимския типик и другите църковни книги, донесени от българите. През последната четвърт на XV век, като източник за широката почит към св. Йоан се посочва житието му, написано от Георги Скилица, грък по произход, намиращо се в Чети-минейте, използвано в Московското княжество. И все пак до последната четвърт на XV в. не можем да говорим за голямо почитание

Св. Йоан Рилски, град Рилск и почитта към българския светец в Русия

Рилската обитея в тези земи, още при царуването на княз Светослав (убит през 972 г.). Той води успешна война срещу Българското царство, като дори пленява българския цар Борис Втори. Въпреки че е езичник, не преследва християните, а дори завършва църквите в Киев, започнати от майка му.

През 986 г., в битката при прохода Траянови врата, в помощ на цар Самуил пристига киевска дружина, пратена от княз Владимир. При завръщането на киевци към родината им, с тях тръгват и български монаси от Рилската обитея, които взели със себе си и деснищата на св. Йоан Рилски. Заселили се близо до днешния град Рилск, те дали името на теച്ചашата там река Рило, по името на реката в Рила планина, а от там и името на града Рилск.

В поселението те построили малка дървена църква, където се съхранявала деснищата на св. Йоан Рилски. А близките хълмовете били наречени в чест на светия – планината на св. Йоан Рилски. Достоверността на

това име не може да е съществено. И бях прав.

Град Рилск (на рус. Рильск) се намира в Курск област, недалеч от руско-украинската граница. Считан е за един от най-старите руски градове, като за пръв път

неговите четири храма няма църква, посветена на небесния му покровител.

Двама от най-почитаните светии в своите страни. Макар да ги дели разлика от 10 века в човешкото летоброене, духовната връзка баща-син потвърждава, че за християнина единственият критерий за време е Вечността. Веднъж, след като отслужил празнична св. Литургия по повод празника на св. Йоан Рилски (19 октомври), св. Йоан Кронщадски цитира пасажа от „Посланието до еврейте“ на св. ап. Павел: „Помнете вашите настояци, които са ви проповядвали словото Божие, и като имате пред очи свършека на техния живот, подражайте им на вярата им“.

Църквата „Св. Йоан Рилски“ в Йоановския манастир

Владимир Качановски, който през 1881 г. посещава България. Събирал песни и предания от българите, в село Невестино, Кюстендилски окръг, попада на следната песен, изпята му от местните: „Рилци отломиха християните, а дори завършва църквите в Киев, започнати от майка му.“

През 1884 г. игуменът Калиот пристига в Русия с молба към царя да разреши на българските монаси да събират помощи за манастира по руските земи. Той разрешава и таскидието на Рилската обитея тръгват по руските градове – това също спомага за разпространението на култа към св. Йоан Рилски.

Значимо историческо събитие се случва през 1628 г., когато руският цар Михаил Романов посещава Рилския манастир, дарявайки грамота на манастира и други дарове.

Обичайният руски чудотворец св. Йоан Кронщадски и обичайният български чудотворец св. Йоан Рилски.

Двамата обич на рождения ден на св. Йоан Рилски (19 октомври) е писмото, написано през 1836 г. от братството на Рилския манастир до представителите на фамилията Мустакови в Букурещ, с молба да им помогнат да издирят деснищата на св. Йоан Рилски в Русия и да им кажат къде има издигнати храмове в чест на светелия по руските земи. Това писмо обаче остава без отговор.

Днес било до град Рилск, при хълмовете, посветени на св. Йоан Рилски, над река Рило, се издига Рилският свето-Николаевски мъжки манастир, многократно разрушаван и издиган наново. За жалост, в самият град Рилск измежду неговите четири храма няма църква, посветена на небесния му покровител.

За връзките между Рилския манастир и Русия още ни са дава сведение и от договора, сключен между руски манастири и Рилската обитея през 1466 г., в който руските манастири обещаваха помощ при беда в Българската обитея. През 1558 г., при управлението на Иван Грозни, в Москва пристига игуменът на Рилския манастир по това време, Григорий, заедно с група монаси, където сключват договор „За помощ и взаимно почитание на българските и руските светци“. Иван Грозни дава

Божин ДОНЧЕВ
Източник:
Добротолубие

Адът – това съм аз!

В средата на ХХ в. известният френски философ и екзистенциалист Жан Пол Сартр изрече мисъл, която се възприе постепенно от тогавашното поколение, превръщайки се в лайтмотив на хиляди хора по света. Думите: „Адът – това са другите!“ бързо се разтвориха в духа на обществото, по много гъвкав начин се социализираха и заразиха със своята първична откровеност и завладяваща директност хиляди души.

На практика се постигна изместване от центъра на човешката личност към външността, освобождаване от проблемите на многопластовия „Аз“ към безличното „ние“, изтласкване на драмата на личностното съществуване към необятния простор на обществения битие.

Всички, които познават духа на християнството и ценят неговата духовна мощ, обаче знаят, че то винаги е било изправено пред болезнения проблем „Аз и Бог“, а другите като неизбежно обкръжение са поставени настрана. Думите: „Лекаро, излекувай себе си!“ са вътрешен мотив, „светая-светих“ на учението на Спасителя Исус Христос.

Християнинът има една единствена задача – да спаси душата си от хилядите съблазни на този свят в непрекъснатото общение с Божията благодат и да заслужи място в Царството Божие. Той се бори неотстъпно на два фронта – вътрешен и външен – и тази невидима борба осмисля цялото му съзнателно съществуване в стихията на връхлиташите дни. Приел е дълга си да се пребори със старата си природа, повредена от първородния грях, като я очисти от плевелите на греха. Взирайки се в образа на Богочовека Христос, да освети своята душа, дух и тяло и да се превърне в Негова икона, изобразявайки „новия човек“, „новата твар“, родена свише. С упорит, но благословен труд да пресуши благото на страстите в ужасна битка с поднебесните духове на злобата. Обожението е целта на неговия живот, най-съкровеният смисъл на неговата житейска мисия.

Този болезнен процес на бавно и мъчително духовно прераждане е наречено от Светите отци на Православието „метаноя“ (преоценка на ценностите, вътрешно обръщане, преосмисляне и искрено лично покаяние). Без него последователят на Христос няма право да се нарича християнин и не заслужава живот в Царството Божие. Акцентът на духовния живот е положен вътре, а не вън от личността. Цялото внимание на ума и сърцето следва невидимото и съкровено разтопяване на индивидуалното зло и превръщането му в добро. Преоб-

разяване не отвън – навътре, а отвътре – навън, насочено към престола на човешката личност – душата. В нея и само в нея се осъществява тайнствената и съкровена среща на индивида с Бога, и то не като отношение на субект към обект, а на дълбоко индивидуален диалог на личност с Личност. Спасителят се принесе в жертва не просто за човечеството въобще, а за самите нас и за всеки един от нас. Затова и на Страшния съд отговорността е дълбоко лична и всеки ще отговори индивидуално за това какво е сторил или не е сторил, докато е бил в плът в своето странстване на земята.

Христос се обръща към последователите Си с думите: „Вие сте светлината на света“ (Мат. 5-14) и с това изисква от всеки един от тях да превърне учението Му в свое лично призвание да го следва във всичко, а не просто да се определи като такъв. В този демоничен свят изискването да се превърнеш в светлина за околните е саморазпъване и подвиг в най-екзистенциалния смисъл на думата. Затова и християнството е подвизаване във вярата, победа над духа на земното притегляне. Но то е отправно към нашето съкровено „Аз“, а не към онези около нас. Въпрос на небесен дълг е да светиш на другите независимо от ситуацията, в която се намиращ, с утехата, че Той никога не би допуснал изпитание, което да не може да понесем. Затова вярващият като посланик на небето трябва да бди на първо място над себе си. Във висша степен това е изразено от забележителния мистик и певец на покаяните свети Ефрем Сирийски, който в своята великопостна молитва изрича: „Дай ми да виждам своите прегрешения и да не осъждам брата си!“

Само и единствено в правилното насочване на вътрешния взор е ключът за израстване в духовния живот. Ако вниманието ни е насочено навън, тогава се разпилява събраната в душата Божествена благодат и тя бива връхлетяна от вирусите на гордостта и аrogантността. Пропаляват се духовните дарове и се опорочават плодотворите на неуморния труд за очистиране и изправление на повредената човешка природа.

Светите отци на Православието от векове предупреждават за особенния духовен закон, според който, ако някой осъди другого за проявения от него недостатък, то рано или късно ще бъде връхлетян от него в духовния му път. В този дух са и думите на Спасителя: „С каквато мярка мерите, с такава ще ви се и отмери!“ (Марк. 4-24). Но не само в невидимия свят, след раздялата на душата с тялото, но още тук, при нестихващите борби на духа

в странстването му на земята. В този аспект и усещането за лично недостойнство пред Бога е толкова значимо и фундаментално; не само за хигиената, но и за правилното развитие на християнската душа.

Наблюдаването на своите помисли и постъпки е на практика най-правилният метод на духа, за да се движим в спасителната посока. Красно-речив пример за това са и думите на един от най-забележителните православни подвижници – протоирей Алексей Мечев: „Трябва да се считаме за най-лоши от всички. Искаш да се ядосаш, да отмъстиш или да извършиш нещо лошо? По най-бързия начин се смири... По-строго да се самонаблюдаваме, а към другите да бъдем снизходителни и да се отнасяме към тях така, както изисква тяхното положение, характер, настроение... Трябва по-строго да се самонаблюдаваме!“ („Велики руски старци“, част 2, стр. 424).

Ние не знаем до каква степен бевсовете атакуват хората около нас и в какви изпитания са поставени във всеки конкретен миг от живота си, а просто наблюдаваме онова, което се вижда отвън. Веднага след това влизаме в ролята на самозвани съдници, без да изследваме нещата в дълбочина и прецизност и да имаме яснота за болестите на всяка една душа. Поради това слагаме знак за равенство между личността и поражението от греха, с който е заразена душата му. В творенията си Светите отци ни препоръчват винаги да правим разлика между двете, тъй като нямаме пълното познание на Отца, а изхождаме от нашата несвършена личностна преценка. Практическият опит показва, че ако не бързаме, а се опитваме да бъдем по-внимателни в преценката си за другите, като засилим своя психологически усет към всеки поотделно, бихме избегнали не само груби грешки в общуването, но и тежкия грях на осъждането.

Колкото по-често се самонаблюдаваме, толкова повече фиксираме нови и по-малки детайли, които можем да поправим в себе си. Затова и толкова много Свети отци казват, че истинският духовен живот започва със самонаблюдаването. Всичко друго е подготовка и компромис, липса на истинска духовна дисциплина!

Реалната промяна настъпва не от наблюдението: „Светът е лош“, а от признанието: „Аз съм лош! В мен е проблемът. Аз съм проблем и за себе си, и за околните!“

Всеки вярващ човек е изправен пред дилемата с кого да се бори – с околните или със самия себе си. Лесно е да се обърнеш към другите и да ги обвиниш за всички свои несполуки и нещастия в своя живот, а трудно и всъщност единствено спасително е да се насочиш към очистиране на своята душа чрез топлите струи на самонаблюдението и искреното покаяние. В първия случай, ние ще се разпилеем и отдалечим, а във втория, за което концентрираме и приближим до заветната цел – спасението на нашите души. Светата Църква е вечната Витезда, която може да изцели всички, но особено тези, които искат да се справят с пораженията на своята личност, без да се оправдават с болестите на другите. Затова нека се взрем в апокалипсиса на своя личен грях и да гледаме снизходително към прегрешенията на околните! Амин!

Свещ. Ясен ШИНЕВ

Животът минава бързо! Краят е важен!

„Мислим си, че този живот не минава. Минава страшно бързо и значение има къде ще се озвеш накрая...“

Старец Амвросий Лазарис

„В наши дни възрастните искат да печелят много пари с малко работата, а децата – да получават високи оценки без да учат, а ако е възможно – и без да излизат от кафенетата!“

Св. Паисий Светогорец

„Опитът е Велико нещо, но той не се учи, а се придобива!“

Старец Епифаний Теодоропулос

„Няма значение дали човек ще живее пет или сто и пет години. Важното е душевното здраве. Голяма радост е за онези, които страдат от болест и с покаяние, доже и да не доживеят, ще са подготвени. Господ чака. Чака край Кладенеца на Яков всяка душа, колкото и да е зрешна. Чака в изповед да извърлу мътната вода от душата и да я напълни с вода чиста, така че да не изпитва жажка във Вечния живот.“

Старец Евсевий Анакаксис

„В брака човек трябва да се опитва с благочестие да поема тежестта на другия върху себе си и да му помага да си опочине. Голяма радост е и за двамата, когато единият помага на другия да отморява.“

Св. Паисий Светогорец

„По никакъв начин не осъждай човек, не заблуждавай, не се гневи, не презирай! Пази се по всякакъв начин да не кажеш: „тоя живее добродетелно, оня – блудно“, защото точно това е „не осъждайте“. На всички гледай с еднакви очи, по същия начин, със същата мисъл, с просодушно сърце; приемай хората като че са Христос.“

Св. Нифон

„Зарежи старото. Всичко забравяй! Започни от днес и мисли за бъдещето!“

Старец Амвросий Лазарис

„Духовният живот предлага велика радост. Летиш, бягаш от този свят, не мислиш за нищо. Станете като деца, и Бог ще дойде да обитава в сърцата ви. Ще изпитате безчувствие, както твърдят светските хора, но ще се въздигнете посредством Духа.“

Старец Амфилох Макрис

„Правете милостиня на съседите и на всички, които имат нужда. Къде е Любовта, когато не сме милостиви?...“

Старец Амвросий Лазарис

„Има ли днес в света светици? – Страшно много, Бог знае кои са. Ако нямахме, светът га беше престанал да съществува. Свети Симеон Нови Богослов го е казал ясно: „Когато в света престане да има светици, светът ще заплаче...“

Старец Клеопа Илие

Превод: Асен АНДОНОВ

ДУХОВЕН ЖИВОТ

Св. Никодим СВЕТОГОРЕЦ

Братя и сестри, нека се замислим, че и Господарят на вселената, на Когото всички създания служат, Сам е живял в послушание към Своята „по естество“ майка, св. Богородица, която Го е носила 9 месеца в утробата си и Го е хранила с млякото си. Имал е задължението да я слуша, като неин истински Син и като Създател на десетте Божии заповеди, една от които гласи: „почитай... майка си, (за да ти бъде добре)“ (Исх. 20:12). Върели че не е бил длъжен да се подчинява на праведния Йосиф, тъй като той не е Негов баща „по естество“, без значение на това Господ е пребивавал в послушание и към двамата. Заради това и св. Лука казва: „и им се покоряваше“ (2:51).

Господ със свръхестественото Си послушание надминал всички човешки закони и закони на естеството. Според същите дещата са длъжни да се подчиняват на родителите си дотогава, докато не се научат да разграничават доброто от злото, т.е., докато не навършат петнадесет или най-много двадесет години, както е написано в книга Числа: „от двайсет години и нагоре, (които познават добро и зло) (32:11). След тази възраст тези деца са свобод-

ни и могат самостоятелно да определят избора си. Христос обаче спазвал не само този закон. Двойно по-дълго служил на родителите Си и цели тридесет години пребивавал в послушание. Поради това св. Григорий Нисийски – обяснявайки думите, които Господ казал на св. Богородица на сватбата в Кана Галилейска: „Какво имаш ти с Мене, жено? Още не е дошъл часът Ми“ (Йоан. 2:4) – казва, че Господ сякаш се оплаква на майка Си, т.е., като че й казва: „Не стигаха ли всички тези години, в които ти се подчинявах? Искаш още от Мен да правя това, което ти казваш? Все още не е дошъл часът да стана и аз свободен и Сам да определям решенията Си?“ И при все това отново се подчинил на майка Си и направил това, което тя Му поискала, а именно, превърнал водата във вино.

Нашият Спасител служил и се подчинявал на родителите Си с цялата Си готовност и радост, с цялата Си любов, в пълно смирение, без нито един път да възроптае и без външни или вътрешни противоречия. Изпълнявал не само най-дребните неща, но и по-тежките и трудни; не само важните и благо-пристойни дела, но и онези, които били по-

Даже и Христос е пребивавал в послушание към майка Си

скромни и незначителни.

О, какво неизрочно снизхождение! Онзи, Който с гласа Си призовава облаците, а те на секундата, уплашени, се подчиняват и донасят пороен дъжд, както казва книга Йов: „Може ли дигна гласа си до облаците, за да те покрие обилно вода?“ (38:34); на мига изпълнявал заповедите на Йосиф да му носи вода. Онзи, който изпраща светкавиците, а те незабавно отиват там, където пожелае – „Може ли да прашаш светкавици, и те ще тръгнат ли...?“ (Йов. 38:35) – изпращан от майка Си, носел дърва за огъня. Онзи, Който е едно Слово създал всички творения – „защото Той (каза – и се създадох)“ (Пс. 148:5) – и за Чито заповеди и дума не може да става да не бъдат чути – „даде наредби, които няма да се нарушат“ (Пс. 148:6) – се подчинявал на всички заповеди на „баща“ Си и на майка Си – почиствал къщата, слагал

масата, палел огъня, милел чиниите...

А ти сега, четейки тези редове, какво ще кажеш? Ако Царят на ангелите е пребивавал в такова послушание към родителите Си – т.е., към калта и глината, чрез които с ръцете Си ги е сътворил, какво послушание трябва да имаш ти към своите родители? До каква степен трябва да ги почиташ? Колко любов трябва да им покажеш? И колко благодарности им дължиш? Помисли си сега, възлюбени, как нашият Господ Исус Христос от момента, в който придобил човешки сили, прекарал живота Си в труд и усилие.

Трудел се с ръцете Си. Бил дърводелец и обработвал дървесина, за да прави разни мебели до тридесетата Си годишнина. Докато праведният Йосиф бил жив, работел с него и му помагал в занаята. Така изпълнил словото Божие, отнасящо се за всеки любещ син, че „ще почете

баща си и като на господаря ще послужи на тия, които са го родили“ (Сир. 3:7). Понеже родителите Му били бедни, с много труд изкарвали насъщния, Господ трябвало да им помага.

След смъртта на праведния Йосиф, Господ (на приблизително петнадесет години) продължил Сам дърводелството – занаят, който не бил считан за нещо високо и съществено, както например физиката, геометрията, аритметиката или музиката, а по-скоро бил считан за скромен занаят, труден и не носещ особено много пари. Но Той го вършел, за да се препитава Сам, като Човек, но и за да изхранва майка Си и бедните. Но преди всичко го правел по други две причини – първо, за да даде на всички пример за прилежност и старание, и второ – за да научи хората, че и най-скромният труд не е лош, нито може да попречи на човека за спасението му и почитането на Бога. Онова, за което човек бил длъжен да внимава, докато извършва който и да е занаят, било грехът на лъжата, измамата и кражбата.

О, какво чудо! Владетелят на всички, Комуто „всичко... служи“ (Пс. 118:91), приел да работи за човешките и да се бори ежедневно. Премъдрият Бог,

Който по чуден начин създал небето и земята и Който е вдъхновил човешкия ум да създаде изкуствата, приел да върши такъв тежък ръчен занаят.

В действителност, странно чудо е човек да вижда Онзи, Който държи в дланта Си целия свят, да се буди рано сутрин, да подхваща работа в дърводелската Си работилница или да нарамва коша с инструменти и да върви от къща на къща, с пот на чело, в пек и мраз. Този, Който е извор за живот на целия свят, „насищаш всичко, що живее по благоволението“ (Пс. 144:16), се трудел от сутрин до вечер за дневния Си хляб.

Човешкият ум не го побира! Човешки език не може да го опише! Ако някой го обмисли, застива в изненада и удивление. Имал е право Исус Христос, когато, чрез устата на Давид, казал: „Аз съм нечистен и от младини се топя“ (Пс. 87:16). Също имал право, когато изрично ни уверил: „както Син Човешки не дойде, за да Му служат, но да послужи и даде душата Си откуп за мнозина“ от любов (Мат. 20:28).

Из „Да се учим със св. Никодим“, гл. 3, изд. манастир Параклита

Превод: Асен АНДОНОВ

Татарски принц – пръв игумен на един от най-отдалечените манастири в Русия

Кожеозерският манастир е православен руски манастир, основан от Нифонт Кожеозерски и Серапион Кожеозерски през 1550 година. Този манастир е един от най-изолираните в Русия; няма път, който да води до манастира, така че единственият начин да се стигне до него е да се извървят 30 километра.

През XVI в. долината на река Онега била вече доста населена и монасите, които искали да водят аскетичен начин на живот търсели отдалечено място, за да избягат от хората и да се посветят на Бога. Нифонт Кожеозерски, монах в Сирийския манастир близо до село Чекуево, в долната част на река Онега, стигнал до река Кожеозеро. Според преданието това се случило през 1552 г. През 1557 г. Сергей, кръстен татарски принц, пристигнал при река Кожеозеро и станал монах, приемайки името Серапион. По-късно той станал и първият игумен на манастира.

Тъй като земите около река Кожеозеро не били добри за земеделие, отначало манастирът бил доста беден и условията за живот в него не били добри. През 1585 г. цар Теодор Иванович дарил земи около река Кожеозеро на манастира, на които били построени две църкви. Отец Серапион починал през 1611 г. Следващият игумен бил Авраам, духовно чадо на вече покойния Серапион. Авраам починал през 1634 г. Единственият светец обитавал в манастира бил Никодим Хозюгски (Кожеозерски), който дошъл в Кожеозеро през 1607 г., но през 1609 г. напуснал манастира, за да води аскетичен живот на около 14 км от него.

Никон, бъдещият Московски патриарх и реформатор на Руската православна църква, се заселил в манастира през 1641 г. и бил игумен от 1643 до 1646 г.

През този период манастирът получил, с помощта на игумена си финансиране от двама царе. През 1646 г. отец Никон трябвало да отиде до Москва, поради причини свързани с манастира, но така и не се завърнал.

През XVII в. светлата обител се разраствала и почнала да смогва на паричните си разходи. Обаче през XVIII век това се променило и финансовото състояние на манастира се влошило. През 1722 г. последният му игумен, Георги, починал. В периода 1730-1740 г. огромен пожар сринал до основи дървените сгради на манастира.

През 1758 г. манастирът бива поставен под грижите на Спасо-Каргополския манастир, намиращ се в Каргопол, а през 1764 г. затваря вратите си напълно. От 1650 до 1764 г. общо 346 монаси са живели в манастира.

Кожеозерският манастир отваря отново вратите си през 1853 г. Когато през 1764 г. той за първи път спира да функционира, принадлежките му сгради биват превърнати в малко селце, така че, когато през 1853 г. манастирът наново става действащ, селцето и живущите в него биват преместени. До 1880 година, манастирът бива зле ръководен и управляван, така че се намирал в много лошо финансово състояние. Тази ситуация се променя, когато Питирим, бивш монах в Соловецкия манастир, става игумен на Кожеозерския манастир през 1885 г. Той направил така, че сградите на манастира да бъдат реставрирани и също така наредил да бъде изграден път.

По време на Гражданската война в Русия Кожеозерският манастир попада по средата на фронтната линия на Бялата гвардия (Бяла гвардия, също Бяла армия, Бяло движение или само Бели, се използва като събирателно за руските военни формирования на тери-

торията на бившата Руска империя, които се създават след Октомврийската революция от 1917 г. и се противопоставят на большевисткото управление. Самите участници се наричат „белогвардейци“ – бел. рег.) и Червената армия. За известно време манастирът остава на територията, завоювана от Бялата армия. И той става подчинен на правителството, ръководещо Бялата армия. Отряди на Бялата армия също се настаняват в манастира. Фронтната линия била близо до село Чекуево. През зимата на 1919/1920 г., Червената армия предприема масивна атака – превзема и Кожеозерския манастир. Тогава манастирът бива затворен, а съдбата на монасите не е известна.

За известно време останките на Кожеозерския манастир привличали изселените там хора. Мястото било наречено „Кожпосъолок“. През 1954 г. Кожпосъолок бил изоставен. През 1997 г. бил отново населен с монаси, а през 1999 г. – осветен. Единственият постоянно живещ в манастира монах е игуменът.

Игумени на Кожеозерския манастир:

Серапион (?-1611), Авраам (1611-1634), Йоан (1634-1643), Никон (1643-1646), Теодосий (1655-1662), Павел (1662-1682).

Превод: Георги ГЕРМАНОВ

ПОКЛОННИЧЕСКИ ПЪТУВАНИЯ

Потеглихме за Република Македония рано сутринта и два часа по-късно вече бяхме на границата. Преминването през граничния контрол ни отне само броени минути, а пътят, въпреки завоите заради планинския терен, беше хубав – широк и добре асфалтиран.

Намерихме лесно разклона към Осоговския манастир – първата цел на нашето пътуване. Разклонът е указан с табела и малко крайпътното параклисче, вляво, преди големия мост, по който шосето преминава през р. Крива река на влизане в Крива паланка. От там по стръмен асфалтов път, с остри завои, след километър-два видяхме вляво дивния амфитеатрално разположен манастир с надвисналите му над планинската река сгради. Поспяхме, за да се порадваме на приказната му красота и да благодарим на Бога, че е добел стъпките ни до това благословено място, осветено от молитвите на преподобния св. Йоаким Осоговски. Спяхме колата малко след отбивката за манастира и продължихме пеша, за да подготвим душите си за досега с обителта и светинята, пазена от основаването ѝ в нея.

Центърът на манастирския комплекс са двата храма. По-старият – „Рождество на Пресвета Богородица“, и по-големият, увенчан с 12 купола, посветен на светеца, в който се съхраняват мощите на преподобния.

Намерихме мощите там, където указва житието на св. Йоаким Осоговски – затворени в каменен саркофаг, южно от централния вход на храма в западната му страна. До саркофага – малка дървена пейка, на която болните и немощните сядат, за да се молят; върху каменния му капак – възглавница, на която да опират главите си. Докато се покланям пред светите мощи на преподобния, веднага грабва вниманието ми непретенциозна икона, на която са изобразени четиримата велики подвижници – св. Йоан Рилски, св. Гавриил Лесновски, св. Йоаким Осоговски и св. Прохор Пшински. Изображение на св. Йоан Рилски, чийто пример, според житието на св. Йоаким, са последвали тримата отшелници, виждам и в царския рег на иконостаса.

Покланяме се и в Богородичния храм, чиято най-стара част е датирана – XI-XII век. Предполага се, че е изграден в края на XI век и обновен по времето на сръбския крал Стефан Милутин (ок. 1253-1321), както и през Втората половина на XIX век. Отвътре е изцяло покрит със съвременни стенописи, но иконостасът пази две забележителни икони, зографисвани вероятно от Христо Димитров – основоположника на Самоковската иконостасна школа. В противора на аязмото, където блика същата вода, от която е утолявал жаждата си и св. Йоаким.

И докато се суетим в усилието си да се ориентираме в сложния, разположен на няколко нива манастирски комплекс, старейшината на манастира (изпълняващ длъжността игумен), прот. ставрофор Добрислав Божковски, ни приканва на кафе и се унасяме в приятен разговор за св. Йоаким, за манастира, за превратностите на времето и несекващите през вековете чудеса, които до ден-днешен стават при мощите на светеца...

ОТВЪД ГРАНИЦИТЕ

В манастира на св. Йоаким Осоговски

От отец Добрислав разбираме, че мощите не са цели, а на части, че са преместени от дървения ковчег, който светецът сам си бил поръчал, в каменен, защото имало случаи на кражби от мощите, поради криворазбрана ревност у вярващи. За последно мощите са отваряни през 1985-1986 г. и сега планират да направят открит кивот и да ги положат в него за поклонение.

Св. Йоаким Осоговски, наричан още и Сарангополски, заедно със св. Гавриил Лесновски и св. Прохор Пшински били верни последователи анахорети на първия просиял български светец – преп. Йоан Рилски.

От житието на светеца не става ясно къде е роден и какъв е по род. Знае се само, че е дошъл от запад в Осоговската планина, за да търси подходящо място за отшелнически подвиг.

Местен „българин от тая област наистина боговерен и богат“ от с. Градец, недалеч от Крива паланка, му посочва една пещера на стръмно място над реката и „Като дойде на мястото, което му бе приготвил Бог и което се наричаше Сарангопол, прекара там всички години на живота си: с добър подвиг се подвизава (2Тим. 4:7), с различни трудове смияваше себе си, с чести въздишки към Бога, с безчислени коленопреклонения, с непрестанни всенощни стояния, в безсънни молитви и топли слъзи беседваше с Бога ден и нощ. Заради това се сподоби с дар от Бога да лекува рани болести“.

След смъртта му, вероятно през 1105 г., двама ловци го погребват пред неговата пещера и го края на живота си те благоговейно палят свещи и тамян на гроба му. Петдесет години по-късно, „в дните на византийския император Мануил Комнин (1143-1180)“, овдовелият свещеник Теодор от село Осмигол, при Овче поле, по благословението на преп. Йоаким се заселва на същото място, приемайки монашеското име Теофан и „стана първ изумен на онова място, дето с Божията помощ и по молитвите на светеца се събраха множество монаси“. След молитва към преподобния, той по чудесен начин открива гроба на светеца, а малко по-късно, по внушение насън от св. Йоаким, изважда мощите му и като ги полага в специален дървен ковчег, ги поставят в „задната част на църквата на името на светеца, и пристъпиха с усърдие и любов, обливайки се в топли слъзи, да целунат светите мощи, като се покланяха и славеха Великия Дарител Господа, Който им даде такава благодат“.

Там мощите на светеца се покоят и до днес. „И

всички, които пристъпваха, сакаши и недъгаби или обсебени от нечисти духове, се изцеляваха от докосването на светеца“. Мнозина светецът изобличава в тяхното безчестие, над мнозина разкрива Божията милост, облекчавайки страданията им. Някои от тези случаи са записани в житието, други остават в народната памет.

Предполага се, че първоначалната църква „Св. Йоаким“ е била със значително по-малки размери от настоящата и се е намирала на същото място, а през вековете е неколкостепенно претростроявана.

Осоговският манастир влизал в пределите на българската държава и по време на управлението си

цар Калоян (1196-1207) посетил манастира за празника на светеца (16 август). Сам светецът се явил насън в навечерието на празника Успение Богородично (15 август), на един от манастирските слуги и му заръчал: „Иди, кажи на игумена, че на моя ден царят ще дойде в манастира ми за поклонение и молитва. Затова да заколят курбан и да го посрещнат добре!“

След смъртта на цар Иван-Асен (1218-1241) областта била завладяна през 1247 г. от византийския цар Ватац. През 1282 г. сръбският крал Стефан Милутин навлиза в областта. В Карловачкия летопис от ок. 1505 г. между другите 40 манастири, които издигнал крал Стефан Милутин, се споменава и Сарангополски (Осоговския) манастир, с което вероятно се има предвид обновление или доизграждане на основаната още през XI в. обител.

Според исторически сведения синът на крал Милутин – Стефан Дечански, преди битката при Велбъжд (Кюстендил) през 1330 г. с българския цар Михаил (Шиман, дошъл да се помолит на гроба на св. Йоаким Осоговски. След тази битка и смъртта на цар Шиман в Осоговието се утвърждава сръбска власт. Но десетина години след смъртта на сръбския крал Стефан Душан (+ 1355) Душановата държава се разпада на малки враждувачи княжества.

За един от обновителите на манастира се счита и воеводата Константин Драгаш, женен за Кера Тамара, дъщерята на българския цар Йоан Александър, който през Втората половина на XIV в. бил владетел на княжеството, в чиито предела влизал манастирът – Велбъждкото господство (Йордан Иванов, Северна Македония, София, 1906 г., 93).

Почитта на народа и на владетелите към Осоговския светец прославила надалече това място, а до падането под турска власт манастирът притежавал много имоти, простиращи се на землищата на няколко села: ниви, ливади, пасища, гори, добитък и различни работилници. След смъртта на Константин Драгаш през 1394 г. турците въвели свое административно управление в областта. Според Димитър Цулев и академик Йордан Иванов манастирът претърпява тежки времена, което принуждава монасите да събират помощи в Русия и Дубровник. Но въпреки всичко манастирът не запустява, а остава да свети като светилник на Вярата за християнския род.

Слуга
Александра КАРАМИХАЛЕВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ за 2016 г.

1 година	30,00 лв.
6 месеца	15,00 лв.
3 месеца	7,50 лв.
ед. цена	0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синадално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.